

Tillitsbransjen

Vi har tillit til hverandre i Norge. En undersøkelse Opinion har gjort for Revisorforeningen blant daglig ledere i 1000 norske bedrifter viser at hele ni av ti daglige ledere i norske bedrifter har svært stor tillit til sine kunder, leverandører og andre samarbeidspartnere.

Selv om tillit er noe vi har tatt for gitt i Norge, opplever vi en økende arbeidslivskriminalitet. Ikke nok med det, men selskaper og personer som er funnet skyldige i arbeidslivskriminalitet, er i veldig mange tilfeller også skyldige i en rekke andre lovbrudd.

Vi har altså tillit til hverandre, men tillit kan raskt forsvinne om vi ikke tar de fare-signalerne vi ser på alvor.

Aktør som sikrer et sunt næringsliv

Tidligere i høst var jeg blant de inviterte da statsminister Erna Solberg og statsråd Robert Eriksson avholdt toppmøte om arbeidslivskriminalitet. Foruten Revisorforeningen, NHO og LO, var en rekke departementer, direktorater og andre myndighetsorganer representert. Toppmøtet drøftet hvilke utfordringer vi står overfor og ikke minst hva som vil være gode virkemidler i kampen mot økende arbeidslivskriminalitet. Selskaper og personer som er funnet skyldig i arbeidslivskriminalitet, er i svært mange tilfeller også skyldige i en rekke andre lovbrudd. Når revisor avslører brudd på aksjeloven, skattelovgivningen, regnskapsloven og bokføringsloven, kan det altså være en indikasjon på andre alvorlige forhold i virksomheten.

I møtet ble det understreket viktigheten av bedre samordning mellom kontrollatene for å drive målrettet arbeid med fokus både på etterlevelse og holdningsarbeid. At vi var invitert til et slikt møte er veldig positivt og bekrefter at vi ansees å være en viktig aktør for å sikre et sunt næringsliv.

Tillit – vårt eksistensgrunnlag

Som revisorer har vi en viktig rolle som tillitsperson for kapitalmarkedet, eiere, ansatte, offentlige myndigheter og kreditorer. Vår rolle og tilliten til rollen er vårt eksistensgrunnlag. Vi er i tillitsbransjen!

At vi har en viktig forebyggende rolle, kan det heller ikke herske noen tvil om. Mange vil vise større aktsomhet når de vet at revisor skal gjennomgå regnskapsdokumentasjonen

mv. Det er derfor svært viktig at vi er oss vårt ansvar bevisst i forhold til de pliktene vi har når det blant annet gjelder å vurdere og uttale oss om årsregnskapet, herunder forutsetningen om fortsatt drift samt plikten til å vurdere formuesforvaltning og internkontroll. Vi har også en viktig rolle når det gjelder rapportering i forhold til bokføringsloven, selvangivelser, hvitvasking, klientmidler, kapitaldekning mv. Avdekker vi forhold som indikerer lovbrudd, at formuesforvaltningen og/eller internkontrollen ikke er forsvarlig, plikter vi å rapportere dette i nummererte brev til den revisjonspliktige og vurdere konsekvensen for ordlyden i revisjonsberetningen og annen rapportering. Som kjent plikter revisor uten ugrunnet opphold å si fra seg oppdraget dersom det er avdekket og påpekt vesentlige brudd på lov og forskrifter som den revisjonspliktige er underlagt, og den revisjonspliktige ikke iverksetter nødvendige tiltak for å rette på forholdene. Terskelen for fratreden oppfattes nok av mange å være ganske høy, noe som også Finanstilsynet har hatt fokus på, både i tematisyn og ved selskapstilsyn, og de melder at det fortsatt er mange brudd. Dette er altså et område der det fortsatt er rom for forbedringer. Gode aksept- og fortsettelsesvurderinger er også svært viktige for god risikostyring av vår egen virksomhet og fortsatt drift.

For lett å få ny revisor?

Revisjonspliktige foretak som står uten godkjent revisor, vil bli tvangsoppløst. Dette systemet er et viktig bidrag for å hindre useriøs og ulovlig næringsvirksomhet. I revisors egenmelding til Finanstilsynet som vi alle nylig har sendt inn for 2013, var ett av spørsmålene hvor mange oppdrag vi hadde fratrudd, årsaken til dette samt hvorvidt den nye revisoren hadde forespurt om dette. Vi regner med at dette vil være interessant statistikk som Finanstilsynet vil arbeide videre med og som også gjennomgås ved selskapstilsynene. Dessverre indikerer enkeltsaker at det er for lett for useriøse aktører å få ny revisor. Her er det viktig at vi som bransje tar ansvar og også vurderer å si fra dersom vi mener at

andre aktører i bransjen ikke er seg sitt ansvar bevisst i forhold til fratreden eller ved oppdragsaksept. Vi er helt avhengige av tillit i bransjen og hver og en av oss må ta dette ansvaret seriøst.

Hyppige revisorskifter og manglende revisjonsberetninger

På spørsmål fra statsministeren om hvordan vi som bransje kunne bidra, understreket jeg viktigheten av å følge opp viktige signaler som hyppige revisorskifter, manglende revisjonsberetninger, revisjonsberetninger med anmerkninger og ikke minst manglende signering på ligningspapirer. Dessverre ser vi alt for ofte at selskaper får fortsette å drive virksomheten til tross for anmerkninger fra revisor, manglende innsendelse av regnskap eller manglende revisor. Som bransje må vi ta ansvar for kvaliteten i bransjen, herunder rapportering og fratreden slik at vi gjør det vanskelig for useriøse aktører å beholde eller få ny revisor og dermed drive virksomheten.

Hvitvaskingsloven?

Som profesjon har vi fått ros fra Økokrim i forhold til rapportering om mulig brudd på hvitvaskingsloven, men antallet rapporteringer fra revisor var nedadgående i 2013, til tross for en liten økning totalt sett. Finanstilsynet har også indikert at det er forbedringspotensial i forhold til opplæring og rutiner knyttet til hvitvaskingsreglene og mener at det er antatt for høy terskel for rapporteringer. Her kommer det også oppdateringer i lovgivning og det er et område vi må fortsette å ha stort fokus på.

Både næringslivet, kapitalmarkedet og offentlige myndigheter er avhengige av en sterk og sunn revisjonsbransje med høye etiske og faglige standarder. Vi er en bransje med mange flinke revisorer som er seg sitt ansvar bevisst og gjør en grundig jobb hver dag. Vi har et veldig godt utgangspunkt for fremtiden.

Jeg ønsker dere alle en riktig god jul og et fremgangsrikt nytt år!

Statsautorisert revisor
Nina Rafen
Styreleder i Revisorforeningen

